

Lausunto Ylöjärven raakapuupaikan esiselvityksen raporttiluonnoksesta

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 169
291/10.00.00/2024

Valmistelija: Kehityspäällikkö

Seloste ja perustelut: Lielähti–Parkano-rataosuudelle ratakilometrille 200+753 sijoittuva Ylöjärven raakapuun kuormauspaikka sijaitsee keskellä kaupungin keskustaajamaa Kirkonseudun Asemantien varressa. Ylöjärven liikennepaikka toimii sekä raakapuun kuormauspaikkana että junaliikenteen ohitus- ja kohtauspaikkana. Raakapuun kuormauspaikka ja sille suuntautuva raskas liikenne heikentävät turvallisuutta kaupungin katuverkolla ja vaikuttavat kielteisesti keskusta-alueen maankäytön kehittämiseen.

Ylöjärven kuormauspaikan siirtämisestä on laadittu vuonna 2020 valmistunut sijaintiselvitys. Työn tilaajina toimivat Väylävirasto, Pirkanmaan liitto sekä Ylöjärven kaupunki. Sijaintiselvityksessä tutkittiin kuormauspaikalle Ylöjärven kaupungin alueella yhteensä viittä vaihtoehtoista sijaintia, joista yksi, Ahvenusjärvi, todettiin teknisesti mahdolliseksi toteuttaa.

Väylävirasto on tehnyt vuosina 2023–2024 Lielähti-Lakiala kaksoisraiteen YS & YVA -hankkeen rinnalla Ylöjärven raakapuun kuormauspaikan esiselvitystä. Työssä on tutkittu Ahvenusjärven (vaihtoehto Ve 1) ohella toista vaihtoehtoista sijoittumispaikkaa, joka sijoittuu nykyisen Majajärven liikennepaikan yhteyteen (vaihtoehto Ve 2) osittain Hämeenkyrön kunnan alueelle. Työssä tarkasteltu suunnittelualue sijoittuu asumattomalle metsätalousvaltaiselle alueelle. Suunnittelualue on saavutettavissa Uusi-Kuruntien (kantatie 65) ja Sorvajärventien kautta.

Molemmissa vaihtoehtoissa kuormauspaikka raiteistoinen sijoittuu radan itäpuolelle. Vaihtoehdossa Ve 1 kuormauspaikka käsittää kaksi pohjoisesta, Parkanon suunnasta ajettavaa päättyvää kuormausraidetta sekä kaksi läpiajettavaa, veturin ympäriajoon ja kuormajunan lähtöön käytettävää raidetta. Vaihtoehdossa Ve 2 kaksi kuormausraidetta sijoittuu nykyisen Majajärven liikennepaikan eteläpuolelle siten, että ne yhdistyvät liikennepaikan sivuraiteeseen. Myös vaihtoehdon Ve 2 mukainen ratkaisu sisältää kaksi läpiajettavaa, veturin ympäriajoon ja kuormajunan lähtöön käytettävää raidetta.

Ylöjärven raakapuupaikan esiselvityksen raporttiluonnos on valmistunut 5.4.2024 ja Väylävirasto on pyytänyt siitä Ylöjärven ja Hämeenkyrön kuntien kommentteja. Raportti on luonnosvaiheessa, sillä ympäristökohteiden lisäselvityksiä laaditaan kesän 2024 aikana, jolloin tarkentuvat niiden asettamat mahdolliset rajoitteet sekä toimenpiteet.

Lausunto

Ylöjärven raakapuupaikan esiselvitys edistää kuormauspaikan siirron suunnitteluvalmiutta. Vuonna 2020 valmistuneen sijaintiselvityksen tuloksena määritellyn Ahvenusjärven sijainnin (ratakilometrit 213+200–214+500) lisäksi on tuotu esiin Majajärven liikennepaikkaan tukeutuva vaihtoehto (ratakilometrit 214+500–216+000), joka hyödyntää olemassa olevaa ratainfraa. Ylöjärven kaupungin näkökulmasta molemmat sijaintivaihtoehdot ovat perusteltuja ja erot

niiden välillä vähäisiä, koska ne sijaitsevat hyvin lähellä toisiaan ja tukeutuvat samaan tieverkkoon (Uusi-Kuruntie (kt 65), Sorvajärventie).

Molemmat esitetyt vaihtoehdot edellyttävät tieyhteyksien parantamista. Uusi-Kuruntieltä (kt 65) Majajärven liikennepaikan eteläpuolelle johtava Sorvajärventie edellyttää raskaan liikenteen tarpeisiin soveltuakseen leventämistä ja päällystämistä kestopäällysteellä. Kantatie 65 on alueellinen päätie, joka on suurin ja pääasiallinen pohjoiseteläsuuntainen kulkuyhteys niin Ylöjärven kaupungin sisällä kuin Tampereelta pohjoiseen liikennöitäessä. Raakapuun kuormauspaikan mahdollinen sijoittuminen Sorvajärventien yhteyteen lisää raskasta liikennettä kantatiellä 65. Ylöjärven kaupunki on toistuvasti tuonut esiin lausunnoissaan valtion väyläverkon investointiohjelmasta, että kantatielle 65 olisi tarpeen käynnistää Kyrönlahdesta pohjoiseen päin suuntautuvalla osuudella yleissuunnitelman laatiminen sekä ympäristövaikutusten arviointi. Suunnittelussa tulisi tarkastella ratkaisuja kantatien turvallisuuden parantamiseksi ja liikenteen sujuvoittamiseksi.

Molemmissa tarkastelluissa raakapuun kuormauspaikan sijaintivaihtoehdoissa on huomioitu mahdollisesti myöhemmin toteutuva Lielahi–Parkano-kaksoisraide. Tarkastelussa on huomioitu kaksoisraiteen sijoittuminen nykyisen raiteen itäpuolelle tai vaihtoehtoisesti sen länsipuolelle, ja sen vaikutukset kuormauspaikan raiteiston sijoitteluun. Seuraavassa vaiheessa raakapuun kuormausalueelle tulee laatia ratasuunnitelma, mitä ennen vaikutusten arviointia tarkennetaan hankearvioinnissa. Hankearviointi on käynnistynyt keväällä 2024 ja sen tulosten pohjalta määritetään jatkosuunnitteluun valittava toimenpide.

Uuden raakapuun kuormauspaikan suunnittelu vaatii ratasuunnitelman ennen toteutussuunnitteluun etenemistä sijainnista riippumatta. Ratasuunnitelmassa tarkennetaan raiteistoratkaisu sekä kuormausalueen rajaus. Lisäksi ratasuunnitelmavaiheessa tehdään aluelunastukset, kun tarpeet tarkentuvat suunnittelun edetessä. Ratasuunnitelmavaiheessa tarkasteltavat vaihtoehdot tulee olla rajattuna yhteen, jolloin mahdollisen kaksoisraiteen sijainnin uuden raakapuun kuormauspaikan kohdalla tulee olla tiedossa ennen ratasuunnitelman laatimista. Ylöjärven kaupunki esittää, että kaksoisraiteen puolisuus Lakialasta pohjoisen suuntaan määritellään ja raakapuun kuormauspaikan osalta siirrytään viivytyksettä ratasuunnitelmavaiheeseen.

Vaihtoehdon Ve 1 kustannuksiksi on arvioitu 33,9 M€ riippumatta kaksoisraiteen sijoittumisesta ja vaihtoehdon Ve 2 kustannuksiksi 26,5 M€ tai 27,5 M€ riippuen kaksoisraiteen sijoittumisesta. Tarkasteluiden kustannustaso on MAKU 145 (2020=100). Esiselvityksessä laadittujen tarkastelujen perusteella jatkosuunnitteluun esitetään vaihtoehtoa Ve 2 (Majajärvi).

Ylöjärven kaupunki nostaa esiin huolensa uuden raakapuun kuormauspaikan rakentamiskustannusten noususta. Vuonna 2020 valmistuneessa sijaintiselvityksessä laadittiin Ahvenusjärven vaihtoehdolle karkea kustannusarvio esiselvitystarkkuudella. Kustannusarvio oli noin 6,6 M€ (MAKU 106,4; 2015 = 100) sisältäen ratainfran (ml. ratapohjan, raiteet, turvalaitteet ja sähköradan), tieinfran (ml. kuormausalue, uusi silta, tieyhteydet), raakapuun varastointialueet ja koko alueen vaatimat pengerrykset sekä täytöt (tavanomaiset pohjaolosuhteet), esiselvitysvaiheen mukaiset työmaatehtävät 20 %, tilaajatehtävät 16 % sekä varaukset 14 %. Nyt käsiteltävänä olevan esiselvityksen vaihtoehtojen Ve1 ja Ve 2 kustannusarviot ovat siis nelin-viisinkertaisia sijaintiselvityksen kustannusarvioon nähden. Ylöjärven kaupunki pitää tärkeänä, että tulevaisuuden suunnitteluvaiheissa kiinnitetään huomioita kustannusten hallintaan ja uuden kuormauspaikan

mahdolliseen vaiheittain toteuttamisen mahdollisuuteen. Lisäksi nostetaan kustannustenjakoon liittyvänä huomiona esiin, että uuden raakapuun kuormauspaikan parempi toiminnallisuus ja suurempi kapasiteetti hyödyttävät ensisijaisesti metsäalan toimijoita, jolloin tasonparannus nykyiseen Asemantien kuormauspaikkaan nähden ei ole kaupungin kustannusvastuulla.

Toimivalta: Hallintosääntö § 87

Lisätietoja päätöksestä: Kehityspäällikkö Mari Ruissalo, 044 486 3124, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Liite / Liitteet: Ylöjärven raakapuupaikan esiselvitys luonnos 20240405
Liite1 Ajouratarkastelut kuormausalue
Liite2 Suunnitelmapaketti VE1b Ahvenusjärvi
Liite3 Suunnitelmapaketti VE2b Majajärvi kuormausalue
Liite4 Suunnitelmapaketti VE2b Majajärvi liikennepaikka
Liite5 Kuormauspaikan tieyhteys VE2 Majajärvi
Liite6 Suunnitelmapaketti Sorvajärventie

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää antaa selosteosan mukaisen lausunnon Ylöjärven raakapuupaikan esiselvityksen raporttiluonnoksesta.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kaupunkirakennejohtaja ja kehityspäällikkö poistuivat kokouksesta tämän asian jälkeen klo 17.13.